

OBSAH

1
Jaké události v roce 2021 nejvíce hýbaly Evropou?

2
Začalo francouzské předsednictví v Radě EU

3
Investiční strategie Global Gateway: Brána EU do světa

4
Politico vydalo seznam nejvlivnějších lidí Evropy

Online modelové zasedání plně debat a vypjatého jednání

5
Zábava s Eurolisty

6
Eurozprávy z regionů

16
Řešení rubriky Zábava z minulých Eurolistů

Eurolisty leden 2022

Vážení čtenáři, srdečně vás zdravím poprvé při čtení Eurolistů v novém roce 2022! V lednovém čísle se věnujeme bilancování toho nejpodstatnějšího, co přinesl rok minulý. Zároveň však hledíme do budoucnosti - přinášíme informace o francouzském předsednictví, které v lednu začíná, i o evropské strategii Global Gateway, která si klade za cíl Evropu více propojit se zbytkem světa. Nechybí ani text o nejvlivnějších Evropanech podle portálu Politico. Pozornost do Česka vrací reportáž z online modelového jednání institucí EU, kterého se zúčastnili tuzemští studenti. V druhé části tohoto vydání se věnujeme novinkám z regionů. Převažují mezi nimi zprávy o akcích, které na konci minulého roku proběhly v rámci Konference o budoucnosti Evropy. Zpříjemněte si dlouhé zimní večery křížovkou, kterou naleznete na straně 5 a díky níž si můžete alespoň na chvíli připomenout nedávny vánoční čas. Příjemné čtení!

Petr Pospíšil, editor

AKTUALITY Z EU

Jaké události v roce 2021 nejvíce hýbaly Evropou?

Rok 2021, který právě uplynul, byl v Evropě i ve světě plný událostí. Některé z nich v minulém roce vypukly, jiné byly takřkajíc zděděny z let předchozích a v roce 2021 napsaly svoje významné další kapitoly. Některé se předpokládaly, jiné nastaly zcela neočekávaně. Portál Euronews vybral osm hlavních příběhů, které dominovaly novinovým článkům v minulém roce.

První významnou událostí byl obtížný začátek očkovací kampaně. Ten podle Euronews vyvolal kontroverze a byl lehce rozpačitý. V prvním čtvrtletí roku 2021 se očkování v Evropě rozjíždělo pomalu a na konci března bylo v zemích EU proočkováno pouze pět procent populace na rozdíl od devatenácti procent ve Spojených státech. Situaci zkomplikoval spor mezi Komisí a farmaceutickou společností AstraZeneca ohledně smluv na dodávky vakcín. Ve zbylé části roku ovšem tempo očkování v Evropě mimořádně zesílilo a Evropa nakonec Spojené státy předstihla – po polovině prosince 2021 mělo na území Unie dokončené očkování 68,5 procent populace, zatímco ve Spojených státech pouze 60,9 procent.

Za druhý nejdůležitější příběh portál Euronews považuje snahy napříč Evropou přimět lidi k očkování. Jako první s nimi začala Itálie, která již v březnu loňského roku zavedla povinné očkování pro pracovníky ve zdravotnictví. V červenci se s obdobnými opatřeními přidala Francie a Řecko. Ve většině unijních zemí se využívání různorodých služeb v čele s restauracemi podmínilo tzv. covid certifikátem, dosvědčujícím o tom, že jeho držitel je

naočkováán, prodělal nemoc případně absolvoval s negativním výsledkem test na přítomnost viru SARS-CoV-2. (O tom, jak covid certifikáty fungují, jsme informovali na Euroskopu zde.) Diskuze o zavedení povinného očkování stále pokračují napříč Evropou, od února 2022 jej jako první země zavede Rakousko a hlasovat o tomto kontroverzním kroku bude rovněž německý Bundestag.

Angela Merkelová byla německou kancléřkou 16 let

V Německu ještě zůstaneme. U našich západních sousedů dopsal svoji poslední kapitolu jeden dlouhý příběh – šestnáctiletá éra Angely Merkelové v roli spolkové kancléřky. V průběhu svého funkčního období zažila Merkelová čtyři různé americké a francouzské prezidenty, pět britských ministerských předsedů a dokonce hned osm italských šéfů vlády. Nástupcem legendární političky se stal 8. prosince uplynulého roku sociální demokrat Olaf Scholz, jenž během období, po které Merkelová byla kancléřkou, zastával pozici ministra financí.

Dalším významný příběh, který započal již v polovině roku 2016 a důležité pokračování napsal v roce 2021, je brexit. Od ledna uplynulého roku totiž nastaly účinky smlouvy, která upravila obchodní i další aspekty vztahu Velké Británie s Evropskou unií po vystoupení Spojeného království z Unie. Počínaje prvním lednem tedy Londýn ztratil přístup na unijní vnitřní trh. Během roku 2021 ovšem vyvstaly na povrch některé problémy spojené s „pobrexiovým“ vztahem. Problematickým se jeví zejména severoirský protokol, díky němuž Severní Irsko i nadále podléhá unijním pravidlům vnitřního trhu, aby se předešlo vzniku „tvrdé hranice“ na Irském poloostrově. Pomyslná hranice ovšem v důsledku toho prochází Irským mořem, což znesnadňuje obchod mezi Severním Irskem a zbylými částmi Spojeného království.

Polsko ve středu pozornosti: Spor s Komisí i migrace z Běloruska

Za další podstatnou epizodu, jež se v minulém

EUROLISTY

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

HRADEC KRÁLOVÉ

Výstava „Život v Evropě“

Kdy? 10.1.-28.2.

Kde? Knihovna města Hradec Králové (CCV - 1.patro, foyer), Wonkova 1262/1a, Hradec Králové

JIHLAVA

Filmový večer: Cizinec v ráji

Kdy? 10.1., 18:00-19:30

Kde? online - více informací viz [web Europe Direct Jihlava](#)

KARLOVY VARY

Erasmus+: Nové příležitosti pro český sport

Kdy? 10.1., 16:00-18:00

Kde? online - více informací viz [web EC Karlovy Vary](#)

roce odehrála, portál Euronews označuje děletrvajícím spor mezi Polskem a Evropskou komisí ohledně respektu k unijním hodnotám v čele s vládou práva (rule of law). Spor se během roku 2021 prohloubil zejména poté, co Evropská unie rozhodla o tom, že čerpání evropských finančních prostředků bude podmíněno tím, že členské země respektují principy právního státu týkající se například nezávislosti justice či svobody médií. V říjnu spor dále eskaloval, když polský ústavní soud vydal usnesení zpochybňující v judikatuře Evropského soudního dvora půlstoletí zakotvený princip přednosti unijního práva před právem vnitrostátním.

Polska se týká i další ze stěžejních událostí minulých dvanácti měsíců v podobě uměle vyvolané migrační krize na polsko-běloruských hranicích. Krize se vyhrtila zejména v listopadu, kdy se o průnik do Evropské unie pokoušely stovky migrantů zejména z Iráku, které do Běloruska transportoval prezident Lukašenko a zneužil je tím jako jakousi hybridní zbraň ve snaze oplatit Unii ekonomické sankce, které evropský blok na Minsk uvalil po skandálním únosu mezinárodního civilního letadla s běloruskými opozičními novináři na příkaz minského režimu.

Zahraníční napětí: Ztráta Afghánistánu a nárůst napětí na Ukrajině

Novinovým titulům v sekcích zahraničního zpravodajství dlouhou dobu poprávu dominovaly zprávy o tom, jak hnutí Tálibán velice rychle ovládlo Afghánistán poté, co se v létě 2021 stáhly poslední vojenské jednotky ze země, kde po dvě dekády probíhala nejdelší mise v historii NATO, zahájená v roce 2021 v reakci na teroristické útoky z 11. září téhož roku. Nepřívětivý vývoj po stažení aliančních vojsk vedl k zesílení hlasů uvnitř Evropské unie volajících po tom, že Evropa musí posílit svoje vlastní obranné kapacity a schopnosti a nespolehat do takové míry na Spojené státy americké, doposud poskytující převážnou většinu vojenských kapacit Severoatlantické aliance.

Poslední důležitou událost, ke které podle portálu Euronews v roce 2021 došlo, představuje mezinárodní napětí vyvolané ruskými vojenskými jednotkami shromažďujícími se u ukrajinských hranic. Čelní političtí představitelé zemí euroatlantického prostoru ruské protějšky opakovaně vyzývali k tomu, aby Moskva specifikovala svoje záměry, a předeslali, že pokud by Kreml podnikl vojenskou agresi vůči Ukrajině, ze strany Západu budou následovat velice citelná protipatření. Spor je stále nedořešen a napětí přetrvává.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

Začalo francouzské předsednictví v Radě EU

Ve výkonu předsednictví v Radě se členské státy EU střídají vždy po 6 měsících. Během tohoto 6měsíčního období předsednictví řídí zasedání na všech úrovních Rady a pomáhá tak zajistit kontinuitu činnosti EU v rámci Rady. Od prvního ledna 2022 do 30. června se předsednictví ujala Francie.

Mezi hlavní priority francouzského předsednictví patří podle jejího motta "Oživení, síla a pocit sounáležitosti": ekologická a digitální transformace, ochrana hodnot a zájmů EU, rozvíjení evropské vize prostřednictvím kultury a společných dějin. Francouzský prezident

Emmanuel Macron přiblížil tři hlavní oblasti činnosti předsednictví:

- Prosazování agendy evropské svrchovanosti
- Vybudování nového evropského modelu růstu
- Vytvoření lidštěji dimenzované Evropy

„Pokud bych měl v jedné větě shrnout cíl tohoto předsednictví od 1. ledna do 30. června 2022, řekl bych, že je nutné, aby se Evropa, která se soustředí na spolupráci uvnitř svých hranic, stala silnou Evropou na mezinárodní scéně, Evropou plně svrchovanou, Evropou, která bude schopna se svobodně rozhodovat a která bude držet vlastní osud pevně v rukou.“ Emmanuel Macron

Francouzské předsednictví má základ svých priorit v agendě suverenity - schopnost Evropy existovat ve světě a bránit její hodnoty a zájmy. Agenda v uplynulých čtyřech letech zahrnuje pojmy jako ekologická transformace, digitální transformace, sociální otázky, obranná politika a v neposlední řadě ekonomická stabilita.

Autor: David Březina, Euroskop

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Investiční strategie Global Gateway: Brána EU do světa

Pandemie covid-19 dala Evropě i světu pocítit, že mezinárodní spolupráce je klíčová k tomu, aby státy dokázaly čelit hrozbám současnosti. Do popředí se dostaly oblasti, jako jsou dodavatelské řetězce, výroba a skladování zdravotnických pomůcek či logistické zajištění distribuce medicínského vybavení do jiných zemí a kontinentů. Na větší propojenost Evropy a ostatních kontinentů se zaměřuje evropská investiční strategie pojmenovaná „Global Gateway“.

Strategie Global Gateway nevznikla ve vzduchoprázdnu. Navazuje na strategii EU pro propojení Evropy a Asie z roku 2018. Představení plánu rovněž reaguje na závazek čelních představitelů skupiny G7 z června minulého roku vytvářet a posilovat transparentní partnerství v oblasti infrastruktury založená na hodnotách a vysokém standardu a odpovědět na potřebu rozvoje globální infrastruktury. Unijní strategie Global Gateway je evropským protipólem americké iniciativy „Build Back Better World“, se kterou se hodlá vzájemně doplňovat. Má rovněž přispět k plnění cílů stanovených Agendou OSN pro udržitelný rozvoj a Pařížskou dohodou.

Ke spuštění strategie došlo na začátku prosince minulého roku. Cílem plánu je podpořit taková spojení, která jsou inteligentní, bezpečná a čistá. Tematický záběr oblastí, z nichž mohou tato řešení nalézt uplatnění, je široký. Zahrnuje pět prioritních sektorů: digitální oblast, ochrana klimatu a energetika, doprava, zdraví a oblast vzdělávání a výzkumu. Fyzická infrastruktura, podpořená z plánu Global Gateway, může zahrnovat například optické kabely, dopravní koridory nebo vedení pro přenos čisté energie.

Plán podpoří otevřený internet a bezpečné dodavatelské řetězce

V rámci digitální oblasti se EU zaměří například na podporu projektů prosazujících otevřený a bezpečný internet. Prioritou v environmentální a energetické oblasti bude podpora investic směřujících k zelenější energetice. Podpořené investice v oblasti dopravy zase budou nejčastěji disponovat atributy zelené, inteligentní a bezpečné. Velký důraz bude jistě s ohledem na covid-19 kladen na zdravotní sektor. V něm se Global Gateway zaměří na posílení dodavatelských řetězců a výrobu vakcín. A konečně v páté prioritní oblasti, vzdělávání a výzkum, si EU předsevzala investovat do zkvalitnění vzdělávacího procesu, zejména s ohledem na dívky a zranitelné skupiny.

Strategie Global Gateway se bude řídit šesti klíčovými zásadami. Tu první představují demokratické hodnoty a vysoké standardy. Bude se klást důraz na to, aby se respektovaly zásady právního státu, ochrany lidských práv, práv duševního vlastnictví či transparentního zadávání veřejných zakázek. Projekty by neměly vést k neúměrnému zadlužení či vzniku přílišné závislosti. Druhou zásadou ovládající strategii Global Gateway je transparentnost a řádná správa věcí veřejných. Přístup k veřejným zakázkám bude otevřený a veřejné konzultace ohledně plánovaných iniciativ budou probíhat se všemi dotčenými stranami včetně občanské společnosti.

Partnerství zohlední potřeby třetích zemí i strategické zájmy Unie

Velice důležitou zásadu, na níž je plán Global Gateway vystavěn, představují rovnoprávná partnerství. Znamená to, že EU s třetími zeměmi bude spolupracovat jako rovný s rovným. Během koncipování projektů se vždy vezmou v potaz kapacity a zjištěné

potřeby třetích zemí, projekty zároveň zohlední strategické zájmy Unie.

Čtvrtý určující princip představuje ekologický a čistý charakter podpořených projektů. Global Gateway bude představovat klimaticky neutrální plán, mající za cíl podporu udržitelného rozvoje a ekologické transformace. Pátou zásadou je zaměření na bezpečnost. Zajištění bezpečných dodavatelských řetězců a odolné globální ekonomiky je strategickým zájmem Evropské unie. Nástroje konektivity budou muset být důvěryhodné a odolné proti různorodým hrozbám v čele s hybridními a kybernetickými. Rovněž musí být zaručeno, že občané nebudou čelit sledování ze strany veřejných orgánů nebo soukromých korporací. Šestou a poslední klíčovou zásadou je snaha o stimulaci investic soukromého sektoru.

300 miliard eur uvolní rozvojové banky i rozpočtové nástroje

Hlavním nástrojem, který strategie Global Gateway zahrnuje, je shromáždění prostředků ve výši 300 miliard eur na investice v probíhajícím rozpočtovém období 2021-2027. Strategie je výsledkem spolupráce několika aktérů označovaných pojmem „tým Evropa“. Tým Evropa tvoří instituce EU, členské státy (a jejich finanční a rozvojové orgány), dále Evropská investiční banka (EIB) a Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD). Důležitou roli při koordinaci činnosti s partnerskými zeměmi a výběru projektů k podpoře budou sehrávat rovněž zastoupení Evropské unie v třetích zemích.

Z jakých konkrétních unijních rozpočtových nástrojů strategie Global Gateway prostředky získá? Nejvýraznější segment finančního koláče ve výši 145 miliard eur zajistí evropské finanční a rozvojové instituce. Druhý nejvýraznější podíl, 135 miliard eur, se uvolní z Evropského fondu pro udržitelný rozvoj plus (EFSD+) za účelem zaručených investic do infrastrukturních projektů. Další 18 miliard poputuje ze sekce unijního rozpočtu vyhrazené na financování grantů. Portfolio zdrojů zahrnuje rovněž programy InvestEU, Horizont Evropa, iniciativu Interreg a Nástroj předstupní pomoci NPP III.

Cílem je stimulovat investice soukromého sektoru

Možnost podpory projektů a iniciativ díky nástroji Global Gateway má rovněž napomoci k podnícení investic ze strany soukromého sektoru. Motivace má spočívat zejména v poskytování grantů, půjček či záruk umožňujících snížení investičního rizika. Unie partnerům rovněž poskytne technickou pomoc, potřebnou pro realizaci úspěšných, důvěryhodných projektů.

Kromě finančních prostředků Unie rovněž uvažuje o založení speciálního Evropského nástroje pro vývozní úvěry. K dosavadní podpoře ve formě vývozních úvěrů na národní úrovni by se tak přidala i možnost evropské podpory, čímž by se posílila kapacita i konkurenceschopnost evropských firem. Podniky mající sídlo na území EU by díky tomuto nástroji mohly využívat spravedlivějších podmínek při svých podnikatelských aktivitách na území třetích zemí, kde často čelí místní konkurenci, která mnohdy čerpá nemalou finanční podporu od svých vlád.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

Politico vydalo seznam nejlivnějších lidí Evropy

Zpravodajský deník Politico zveřejnil svůj každoroční žebříček nejlivnějších lidí v Evropě. Minulý rok se na něj vyšplhal český politik a současný primátor hlavního města Prahy Zdeněk Hřib (Piráti), kterého Politico označilo za „snílka“. Letos na seznamu žádný Čech nefiguruje, což nutně nemusí být na škodu. Dvacet osm nejlivnějších lidí je totiž rozděleno do tří kategorií, mezi něž mimo dělníky a snílky patří i tzv. narušitelé.

Vedle třech zmíněných kategorií žebříček také určuje nejmocnějšího člověka v Evropě. Letos tato pozice připadla italskému premiérovi Mariu Draghi, který byl Politicem označen za „politického technokrata“. Tento bývalý předseda Evropské centrální banky si takové pojmenování a první místo zasloužil pevnou rukou, kterou vnesl do národní politiky Itálie, a zároveň řadou ekonomických reforem, s jejichž pomocí mají Italové přečkat pandemii covidu-19 i její následné dopady.

Dělníci

Kategorii dělníků neboli lidí, kteří za poslední rok udělali v Evropě kus práce, vede následník Angely Merkelové, Olaf Scholz. Vedle jeho premiérského postu o něm v dobrém vypovídá také to, že poslední čtyři roky vedl ministerstvo financí Německa, největší ekonomiky v Evropě.

Stejně umístění v kategorii jako v minulém roce získala předsedkyně Evropské centrální banky Christine Lagardeová. Mezi nováčky naopak patří nizozemský výkonný viceprezident Evropské komise pro klima Frans Timmermans, hlavní žalobkyně EU ve věcech podvodů týkajících se fondů EU a organizovaného zločinu Laura Codruța Kovesiová, nebo třeba slovenský komisař pro interinstitucionální vztahy a předvídatost v Evropské komisi Maroš Šefčovič.

Při prvním pohledu na osobnosti, které se v této kategorii umístili, hned zaujme pozornost známá tvář, francouzský prezident Emmanuel Macron. S odchodem Angely Merkelové se nabízí jako přirozený nástupce této evropské ikony. Toho nicméně příští rok čeká spousta práce na jeho domácí scéně. Začátkem roku 2022 se

Online modelové zasedání plně debat a vypjatého jednání

Brno, 20.12.2021 - Celkem devět regionálních seminářů v České republice a čtyři online semináře na Slovensku směřovaly k jednomu cíli v podobě tří denního modelového zasedání institucí Evropské unie. Nejlepší účastníci všech podzimních seminářů se sešli v online prostředí a od pátku 10. 12. do neděle 12. 12. 2021 měli možnost vžít se do role vrcholných politických představitelů. Taktéž měli možnost debatovat s významnými hosty, nejen z evropského prostředí.

Při slavnostním zahájení k účastníkům promluvili jak Tímea Červeňová a Michael Murad za organizaci EUTIS, o.p.s., tak zástupci partnerů projektu a přizvaní hosté. Skrze videozdravici Dita Charanzová, poslankyně Evropského parlamentu, povzbudila účastníky k tomu, aby využívali možností, které se jim v současné době naskytují. I Milena Hrdinková, státní tajemnice pro evropské záležitosti, účastníky přivítala videozdravem a sdělila jim, že jejich účast na akcích jako je Rozhoduj o Evropě je důležitá i pro budoucnost celé České republiky.

Slova se následně ujal Igor Blahušiak, ředitel Odboru komunikace

Francie ujme předsednictví v Radě EU a zároveň si její občané budou na jaře volit prezidenta. Pokud bude v obou případech úspěšný, nepochybně si zaslouží umístění v této kategorii i příští rok.

Snílci

Přední místo v kategorii snílků si vysloužila starostka Paříže Anne Hidalgoová, která od roku 2014 usiluje o to, aby město bylo více obyvatelné. Zavedení pěších zón na březích Seiny a cyklostezek podél ikonických bulvárů změnilo strukturu francouzské metropole a přineslo tak nová řešení městské mobility.

V kategorii se dále drží loňský snílek číslo jedna, Ursula von der Leyenová. Jinak místa obsazují samé nové tváře, například litevský ministr zahraničních věcí Gabrielius Landsbergis, který se nebál postavit se Číně a vycouvat z diplomatické platformy 17+1, přes kterou Čína jedná se zeměmi střední a východní Evropy. Dále sem Politico zařadilo Pétera Márki-Zay, vyzyvatele současného maďarského premiéra Viktora Orbána ve všeobecných volbách v příštím roce.

Narušitelé

Poslední kategorie narušitelů se zdá být méně chvalná. Být zařazen do společnosti, kde figuruje Viktor Orbán a Alexander Lukashenko v současnosti není příliš lichotivé. Do této kategorie nicméně nepatří jen kontroverzní osoby, patří sem i ti, kteří chtějí přiblížit Evropskou unii skeptickým členským státům a narušit tak dosavadní systém pozitivním způsobem.

Jedním takovým kladným příkladem narušitele je bývalý předseda Evropské rady Donald Tusk. Místo v EU teď svádí boj na své národní půdě v Polsku a snaží se svrhnout vládu, která je s Unii stále více v rozporu. „Mojí úlohou je především pomoci opozici vyhrát volby a pomoci ji zamést nepořádek v zemi, něco, co v posledních měsících dramaticky narůstá,“ řekl Politicu.

Autor: Lucie Nalejvačová, Euroskop

o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR, který komentoval důležitost a výhody členství našich zemí v EU. Nikola Pavlůsková z brněnského Eurocentra se studenty sdílela své zkušenosti ze zahraničí a představila aktivity Eurocentra Brno. Aneta Kompérová z Europe Direct Brno dodala, že zkušenosti z unijního prostředí nemusí získat pouze v Bruselu, ale i třeba v Brně nebo na Srí Lance. Pavol Kukučka ze Zastoupení Evropské komise v ČR připomněl nízké zastoupení Čechů a Slováků v unijních institucích, což by se ale mohlo díky tomuto projektu v budoucnu změnit. Jindřich Pietras, zástupce Kanceláře Evropského parlamentu v ČR, komentoval, jak bychom měli dostat problematiku EU do škol tak, aby studenti viděli její benefity. Otto Eibl z Katedry politikologie FSS se k roli EU vyjádřil z pozice experta na politickou komunikaci a politický marketing. Slavnostní proslovy zakončila Lenka Longuemart s představením příležitosti, jež studentům nabízí nadace Konrad-Adenauer-Stiftung.

Ke slovu se však převážně dostali studenti, jelikož během celého programu měli možnost diskutovat se zajímavými a inspirativními hosty, kteří se připojili z různých koutů Česka nebo také z Bruselu.

EUROLISTY

Již potřetí se do projektu Rozhoduj o Evropě zapojila a se studenty debatovala europoslankyně Markéta Gregorová, tentokrát o boji proti dezinformacím. Zájem o debatu byl obrovský, padlo velké množství otázek na různá témata. Účastníci se zajímali zejména o to, jakými konkrétními prostředky můžeme proti dezinformacím úspěšně bojovat nejen v České republice. Následně studenti řešili vztah mladé generace ke změnám klimatu s bývalou delegátkou mladých lidí z ČR při OSN Barborou Kvasničkovou. Došlo například na otázky ohledně summitu COP26 v Glasgow, fast-fashion či problematiky třídění odpadu. V další debatě europoslanec Tomáš Zdechovský vyzval účastníky k diskusi o zapojení mladých lidí do politiky a motivoval je k angažovanosti v politice.

© EUTIS, o.p.s.

Velkým tématem bylo i nadcházející české předsednictví v Radě EU. Pozvání totiž přijala i Eva Húsková, vedoucí Oddělení pro komunikaci předsednictví ČR v Radě EU, která studentům představila komunikační strategii celého předsednictví. Účastníky zajímalo zapojení mladých, témata, která rezonují v české společnosti s ohledem na předsednictví a také průběh organizace této prestižní události. Na tuto debatu volně navázala Martina Kotasová ze Stálého zastoupení České republiky při EU. Se studenty debatovala o vzdělávání mladých na evropské úrovni a rovněž účastníkům představila 11 evropských cílů mládeže, konkrétně inkluzivní společnost a zelenou Evropu, jelikož tyto dva cíle jsou spojené právě s předsednickým triem Francie, ČR a Švédska. Diskusní aktivity ukončila europoslankyně Kateřina Konečná s tématem zdravotní unie, se kterou účastníci řešili otázky spojené například s jednotnou společnou digitalizací dat, patenty farmaceutických firem či vývojem vakcíny proti onemocnění covid-19. Již během ledna příštího roku se můžete těšit na sdílení

Zábava s Eurolisty

1. K vánočním tradicím patří ... jablka; 2. Název jedné z nejznámějších českých koledí; 3. Místo, kde se narodil Ježíšek; 4. Další z vánočních zvyků představuje ... olova; 5. Adventní čas lidem osladí ... ; 6. K vánoční výzdobě patří větvičky ... ; 7. Na Vánoce zdobíme vánoční ... ; 8. Koření, které je součástí většiny receptů na svažené víno; 9. Mše, kterou můžeme navštívit na Štědrý den

Tajenka: Kdo nosí dárky v zemi, jejíž předsednictví v Radě bude následovat po českém? (v jazyce této země)

video výstupů, které z diskusních aktivit připravili sami účastníci!

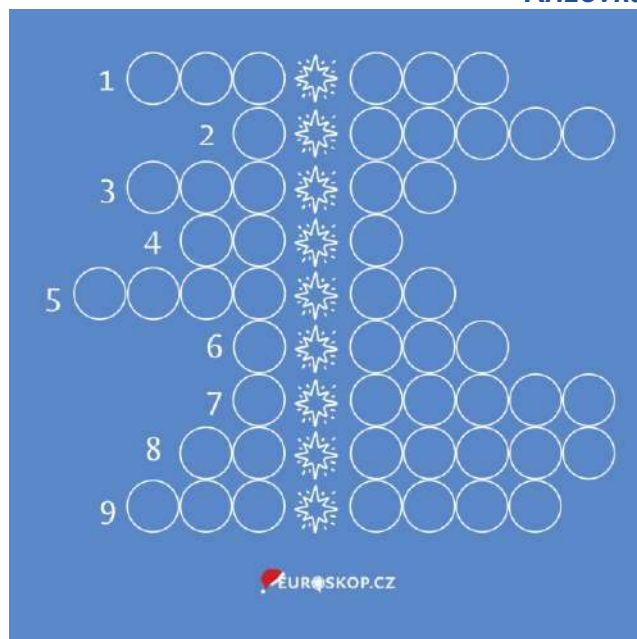
Nedílnou součástí celého programu bylo simulované zasedání v Evropském parlamentu a v Radě EU. Tento rok se projednával akt o umělé inteligenci stanovující harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci v celé EU. Již závěrem prvního dne proběhlo krátké jednání obou institucí. Účastníci se rovněž sešli v tzv. kuloárech, kde začali tvořit první koalice a taktiku pro další vyjednávání. Avšak do plánovaného zasedání Rady ministrů druhý den zasáhlo krizové jednání o eskalující krizi na polsko-běloruských hranicích. Za zavřenými dveřmi se ministři dohodli na společném postupu a zajištění bezpečnosti. Evropský parlament kromě úspěšného prvního čtení rozhodl o udělení Sacharovovy ceny za svobodu myšlení. Tento rok cenu obdržela skupina afghánských novinářů a také Igor Blahušiak. Během společného jednání se oběma institucím podařilo návrh nařízení schválit po druhém čtení, tento krok zároveň představoval poslední část programu.

Simulační část byla navíc soutěžní a tři nejméně úspěšní účastníci z obou institucí obdrželi od organizátorů a partnerů hodnotné ceny. Na prvním místě se za Evropský parlament umístil Karel Špecián, student Prvního českého gymnázia v Karlových Varech, na prvním místě v Radě EU se umístila Kristína Gaňová, studentka bilingvního gymnázia v Žiline. Během slavnostního ukončení účastníci celé tři dny hodnotili jako velmi vydařené.

Projekt „Rozhoduj o Evropě – staň se na den tvůrcem evropské politiky“ je realizován obecně prospěšnou společností EUTIS ve spolupráci s Centrem pro evropskou politiku (Bratislava), Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR, Zastoupením Evropské komise v ČR a Kanceláří Evropského parlamentu v ČR. Partneři projektu jsou Konrad Adenauer Stiftung, Národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog s mládeží, Europe Direct Česká republika a Katedra politologie Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Mediálním partnerem projektu v České republice je server Euroskop.cz. Ve školním roce 2021/2022 probíhá projekt v rámci Konference o budoucnosti Evropy.

Autor: Rozhoduj o Evropě, EUTIS, o.p.s.

Křížovka

Eurozprávy z regionů

Vánoce v Brně a také v Evropě

Také v roce 2021 se Eurocentrum Brno, ve spolupráci s Europe Direct Brno, rozhodlo uspořádat zábavně - vzdělávací program s názvem Vánoce v Evropě. Během tří dnů se programu zúčastnilo více než sto žáků základních škol v Brně i širším okolí.

Vánoce jsou svátky, které slavíme v celé Evropě, avšak ne všude je slavíme stejně. Během vánočního programu tak měli žáci možnost zjistit více o vánočních tradicích a zvyklostech napříč celou Evropou, poslechnout si evropské vánoční koledy nebo si ověřit své znalosti během spojovacího kvízu a skládání evropské mapy. Nechybělo ani vytváření vánočních pozdravů, které následně potěšily nejednoho rodinného příslušníka.

Za Eurocentrum Brno Vám touto cestou přejeme krásné Vánoce a ať už dodržíte jakékoliv tradice či zvyklosti, hlavně ať jsou pokojné!

Autor: Nikola Pavlůsková, Eurocentrum Brno

Jaká je budoucnost Evropy pohledem Jihočechů?

Jaké nejvýraznější přínosy má členství v EU pro Českou republiku a Jihočeský kraj? Jak by se mělo o Evropské unii a pozitivních dopadech členství komunikovat s veřejností? A na čem je potřeba zapracovat do budoucna? Tyto otázky představovaly hlavní téžiště online debaty, uspořádané 30. listopadu Eurocentrem České Budějovice v rámci Konference o budoucnosti Evropy.

Debaty se v roli řečníků zúčastnili děkanka Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity Dagmar Škodová Parmová, ředitel Ústavu empirických výzkumů STEM Martin Buchtík a programový manažer Bezpečnostního centra Evropské hodnoty Michael Murad. Debatu moderoval Jiří Dušek, rektor Vysoké školy evropských a regionálních studií.

„Evropa je náš domov. Představuje naše hodnoty, které sdílíme," uvedla na úvod Škodová Parmová. Murad vnímá Evropu optikou příležitostí, které nabízí a díky nimž například mohl osobně během středoškolského i vysokoškolského studia získat zkušenost se

studiem v zahraničí. Pro Buchtíka Evropa znamená především mír a bezpečí.

'Zpátky do Evropy' jsme se vrátili. Co bude dál?

Buchtík zároveň dodal, že motto „Zpátky do Evropy" se z pohledu Česka podařilo naplnit vstupem do EU v roce 2004. Poté vyvstala otázka, co dále. Často se skloňuje český euroskepticismus, avšak podle Buchtíka průzkumy veřejného mínění ukazují, že česká společnost není ve svém vztahu k Unii rozpolcená, jak se často zjednodušeně slyší: „Přibližně pětina lidí nemá ráda EU, avšak ti jsou negativní i ve svém vztahu k ČR," vysvětlil. Často se jedná o do určité míry frustrovanou část populace ze znevýhodněného prostředí.

Právě zvýšení míry obeznámenosti o EU a jejím fungování mezi studenty si klade za cíl projekt Rozhoduj o Evropě, na jehož realizaci se podílí Michael Murad. Ten uvedl, že cílová skupina projektu se postupně mění – ambicí organizátorů je oslovovat i jiné, méně elitní a od centra vzdálenější střední školy nevyjímaje odborných škol.

Občanské vzdělávání má rezervy, EU není politizované téma

V oblasti občanského vzdělávání jsou v Česku podle Murada výrazné rezervy. Občanské vzdělávání je podle něj u nás třeba rozvinout a zkvalitnit tak, aby politické procesy a institucionální rámce, jako je Evropská unie, nebyly ze strany tuzemských škol a vyučujících vnímány jako politizované téma.

Řečníci se napříč panelem shodli na tom, že důraz je potřeba klást rovněž na rozvoj kritického myšlení studentů. „Studium v zahraničí a stáže v institucích mladým lidem otevrou oči a rozvinou jejich kritické myšlení," nabídla návod Škodová Parmová.

Další část debaty se odyjela okolo zájmu o politiku obecně, zejména co se týče voleb. Škodová Parmová připustila, že zavedení možnosti elektronického hlasování by mohlo zvýšit zájem o volby. Buchtík doplnil, že ke zvýšení volební účasti by došlo zejména u lidí dlouhodobě žijících v zahraničí či v mimo místo svého trvalého pobytu v České republice. Konkrétně zájem mladých lidí o politiku by podle Murada mohlo zvýšit snížení volební prahu z 18 na 16 let.

Jak mluvit o EU? Nepoučovat, naslouchat a říkat příběhy

Buchtík se následně zaměřil na doporučení, jakým způsobem by se měly prezentovat lidem přínosy členství v Unii. Při prezentování EU by se nemělo poučovat, ale spíše naslouchat a přibližovat EU prostřednictvím příběhů. Průzkumy ukázaly, že výrazně proevropsky orientovaní lidé oceňují Unii za jiné věci než zbytek populace. Proto často při vykládání svého chápání výhod (Erasmus, platby eurem, volné cestování, zrušení roamingových poplatků) naráží na nepochopení.

Murad doplnil, že při informování o EU je podle něj potřeba nesoustředit se pouze na finanční prostředky, ale akcentovat rovněž přínosy související se zajištěním míru, prosperity fungujícího zemědělství, ochranou životního prostředí či zajištěním odbytiště pro produkci českých podnikatelů. „Předsednictví může být příležitost hovořit i o jiných, nepeněžních přínosech členství v Unii," uvedl Murad.

Podle Buchtíka by Česká republika během předsednictví měla vysvětlovat česká specifika tak, aby byla česká pozice dobře srozumitelná a představitelná pro zahraniční partnery. Měli bychom tedy například akcentovat skutečnost, že jsme silně průmyslově založená ekonomika.

Budování nové ekonomiky by nemělo opomíjet investice do hodnot

Došla řeč i na strategické priority EU v příštích letech. Z hlediska pokoronavirové obnovy Škodová Parmová vyzdvihla, že budování nové ekonomiky by mělo zahrnovat investice do „softwaru" – evropských hodnot, dialogu, rozmanitosti a kultury. Velký

Evropa dnes a zítra: Pohled na EU z Královéhradeckého kraje

Série regionálních debat v rámci Konference o budoucnosti Evropy pokračovala ve čtvrtek 2. prosince. V online debatě pořádané Eurocentrem Hrade Králové byla řeč o tom, v čem spočívá přínos evropských dotací a programů pro Českou republiku, jak čelit dezinformacím či jak by měla EU působit ve svých zahraničních vztazích.

Diskutovat přišli poslanec a ředitel královéhradeckého gymnázia Matěj Ondřej Havel, spolu s ním Roman Klíma z Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a dále politolog Milan Školník působící na Univerzitě Hradec Králové. Role moderátora se ujal Matyáš Strnad z téže instituce.

Za jeden z nejhmatatelnějších přínosů členství v EU všeobecně platí evropské dotace. Právě o nich byla řeč v úvodu debaty. Ty Klíma v obecné rovině definoval jako nástroje, jejichž prostřednictvím se kumulují finanční prostředky, jež se následně přerozdělují mezi členské země EU, případně přidružené státy. Například Královéhradecký kraj má úspěšnou vazbu se Zakarpatskou Ukrajinou a zdárně funguje i česko-polský program.

potenciál Škodová Parmová spatřuje i v digitalizaci, která podle ní může ve svém důsledku pomoci i od centra vzdálenějším regionům, neboť díky digitálním výdobytkům moderní doby může stále více lidí pracovat z home office.

Konkrétně regionu jižních Čech podle Škodové Parmové pomohla Evropská unie mimo jiné tím, že zde vznikl euroregion Dunaj-Vltava, který propojil české, rakouské a německé oblasti. Evropská unie umožňuje Jihočeskému kraji financovat drobné investiční projekty, jako jsou přeshraniční cyklostezky, ale podporuje například i spolupráci škol či aktivity zaměřené na vzdělávání podnikatelů.

Mír v okolí EU je důležitý pro bezpečnost uvnitř Unie

Murad při vysvětlování své vize toho, na co by se měla EU do budoucna zaměřit, vyhlédl za hranice evropské sedmadvacítky: „EU by neměla zapomínat na země a obyvatele západního Balkánu a Východního partnerství, protože potřebuje mír ve svém bezprostředním okolí, aby se konflikty nepřelévaly do EU." Kromě oživení stagnující politiky rozšíření Murad volá rovněž po tom, aby se posílila strategická komunikace v rámci boje proti dezinformacím.

Poslední otázka moderátora směřovala k závěrečnému shrnutí, co nám členství v Evropské unii dalo a vzalo. Podle Murada byl samotný proces přistupování, a transformace, které jej doprovázely, možná ještě důležitější než samotný vstup. „Příprava je to, co zemí nakopne," vysvětlil, přičemž se opět nabízí paralela se situací, v níž se nyní nachází země západního Balkánu či Východního partnerství.

„Škoda, že na příběh 'Zpátky do Evropy' nebylo navázáno ničím dalším," politoval Buchtík nad absencí nového, výrazného a zároveň aktuálního proevropského narativu. „Ekonomik může profitovat z členství ve vnitřním trhu, naše firmy mají k dispozici celý evropský trh," zakončila debatu v optimistickém duchu Škodová Parmová.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

Spektrum dotací zahrnuje kompletní škálu oblastí aktivit.

V období 2021-2027 je Česko asi naposledy čistým příjemcem

Česká republika, jak Klíma podotkl, byla od svého vstupu do EU až do současnosti tzv. čistým příjemcem – dostávala od EU více peněz než kolik do „Bruselu" posílala. To bude platit i v počínajícím víceletém rozpočtovém období 2021-2027, byť je toto období podle Klímy patrně tím posledním, kdy Česko ještě bude statutem čistého příjemce disponovat. Méně jsme měli podle původních záměrů obdržet již v tomto rozpočtovém období, avšak plány zamíchal covid-19, v důsledku něhož je objem prostředků, které do Česka z Unie připutují, naopak nebyvale vysoký.

Ohledně sankcionování států v podobě odebírání již přislíbených peněz Klíma nabádá k tomu, aby unijní instituce v čele s Evropskou komisí k tomuto přistupovaly velmi citlivě a individuálně. „V momentě, kdy někomu saháme na peníze, už to něco znamená," chápe obezřetnost svého předřečníka Školník.

Odebírání peněz? Obezřetnost je namístě, ale EU nemá jiný nástroj

Havel považuje relativně přísnou reakci ze strany Komise za opodstatněnou. Unii chápe jako dobrovolný svazek států vystavěný na určitých hodnotách, jež se v průběhu času na různých místech mění. Pakliže se v některých členských zemích dostanou k moci hodnotově konzervativnější vlády, které se snaží posilovat svoji vnitrostátní pozici na úkor EU, Unie podle Havla nemá mnoho jiných efektivních nástrojů než omezení množství peněz, které do těchto zemí posílá.

Klíma uvedl, že evropské dotace vlastně pomáhají i překlenování rozepří mezi státy, ke kterým dochází v oblasti vysoké politiky. Když se postupuje odspodu, setkáváním lidí díky projektům podpořeným z evropských fondů, vytváří se vazby a lze prolomit bariéry v podobě politických rozdílů.

Mezinárodní visegrádský fond se velmi osvědčil

Následně diskutující hovořili o Visegrádské čtyřce. Její členové v současnosti podle Havla nemají vůči Unii jednotnou pozici, avšak Českou republiku a Slovensko je možné označit za více proevropskou část Visegrádské čtyřky. Formace dle Havlových slov sehrála užitečnou roli při koordinaci příprav na vstup Česka do Evropské unie. Klíma volá po tom, aby se podařilo do budoucna udržet alespoň ve stávající podobě Mezinárodní visegrádský fond, z něhož bylo podpořeno mnoho úspěšných projektů.

Češi se podle pravidelných průzkumů Eurobarometr umísťují mezi nejvíce euroskeptickými unijními národy. Na vině jsou podle řečníků téměř všichni aktéři – politici, učitelé, veřejnost i samotná Evropská unie. Havel spatřuje nebezpečí v informační ngramotnosti tuzemské veřejnosti. Jako důkaz svého kritického hodnocení zmínil průzkum, podle něhož patří Češi v celosvětovém srovnání mezi nejméně úspěšné ve schopnosti rozlišovat názory od faktů.

Informační gramotnost a kritické myšlení je potřeba zlepšit

Tento alarmující výsledek Havel přičítá selhávání politiků a učitelů. První jmenovaní podle něj kontroverzní témata nedovedou vhodným způsobem prezentovat, druzí jmenovaní nenabádají své studenty ke kritickému myšlení. Podle Havla musíme posílit naši informační gramotnost, schopnost ověřovat si informace a přijímat

Vydejte se za tajemstvím Třebíčského machzoru

Víte, jaká tajemství ukrývá židovské město v Třebíči? Říká vám něco pojem machzor? Ne? V tom případě je nejvyšší čas vydat se na trasu Skrytých příběhů v Třebíči!

Co jsou Skryté příběhy?

Je to venkovní hra určená především dětem od 6 do 13 let, hrát ji ale mohou i dospělí. Hrou vás provází mobilní aplikace – jenže pozor: dívat se při ní musíte ne na obrazovku telefonu, ale na svět kolem sebe, a procvičíte si při tom své nohy i hlavy! Poznáte díky ní zajímavá místa, cestujete v čase i v prostoru, a z běžného rodinného výletu si tak můžete udělat neobyčejné dobrodružství.

K desítkám tras Skrytých příběhů po celém Česku nyní přibyla [jedna i v Třebíči](#). Přenesete se v ní do 19. století a spolu s malým

je se zdravou podezřívavostí.

Školník zase viní média, která podle něj šíří z převažující většiny negativní zprávy, jež jsou čtenářsky atraktivnější. Odvrácenou stránkou této praxe je, že přizívuje euroskepticismus. „Je proto třeba stát na druhé straně," apeluje Školník na to, aby byl zjednodušující mediální diskurz vyvážen pozitivní osvětou.

Svůj díl viny za kritiku ze strany veřejnosti si musí podle Klímy přiznat i samotná EU, jejíž někdy příliš direktivní přístup může euroskeptickou reakci podnítit. Jako příklad Klíma uvedl oblast elektromobility, u níž bylo zřejmé, že musela přijít, avšak přechod k ní Klíma pokládá za příliš překotný – měl by podle něj být přirozenější a pozvolnější.

Rozšiřování EU: Ano, ale nejprve konsolidujeme Unii uvnitř

Následně se pozornost řečníků obrátila k vnějším vztahům Unie. Havel je přesvědčen, že rozšiřování Evropské unie o země západního Balkánu je v obecné rovině dobrý nápad, protože jde o státy, které sdílí s členskými zeměmi EU společné hodnoty. Avšak zároveň je Havel toho názoru, že v současný moment není pro rozšiřování Unie ta správná chvíle, neboť je třeba nejprve realizovat vnitřní konsolidaci EU.

Školník uvedl, že pokud chce Evropská unie v mezinárodním měřítku znamenat více, musí svoji zahraniční politiku výrazně posílit – a to i personálně.

Byrokracie v EU? Ve světle výhod marginální drobnost

V závěru debaty trojice řečníků shrnula svoje hodnocení Evropské unie, její budoucnosti a českého členství v sedmadvacítce. Podle Klímy EU pro nás vytvořila přínos, který by Česká republika sama nevyprodukovala. Školník oceňuje možnost vyjet do zahraničí na studentské výměnné pobyty v rámci programu Erasmus.

Havel se vyjádřil k domnělé administrativní náročnosti unijních dotačních programů. I když připustíme určitou přílišnou byrokracii, musíme toto negativum podle Havla položit na mísky vah vedle toho, že díky evropským programům můžeme cestovat, pracovat a studovat v zahraničí a mnoho dalšího. „Když se na to takhle podíváme, tak mi Evropská unie dává velký smysl," uzavřel Havel.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

EUROLISTY

Isaacem Silbersteinem povedete napínavé pátrání. Provede vás křivolakými uličkami třebíčského židovského města až k tajemnému středověkému rukopisu - **Třebíčskému machzoru**.

Jak na to? Navštivte stránku [Skrýtych příběhů](#), zdarma si stáhněte do svého mobilního telefonu aplikaci, zaregistrujte se - a pak už můžete vyrazit do terénu na vybranou trasu.

Třebíčskou trasu pro vás pomáhalo připravit i Eurocentrum a Europe Direct Jihlava, informační centrum o Evropské unii. Ptáte

Ježíškova pošta

Děti z mateřských škol z Kraje Vysočina s námi popřáli krásné Vánoce do dalších evropských zemí!

S adventním časem je spojena tradice zaslání vánočních pohlednic rodině a kamarádům. Je trochu škoda, že v dnešní době tradiční papírové pohlednice nahrazují elektronická vánoční přání – vždyť historie klasických papírových pohlednic sahá až do 19. století, kdy

se proče? Evropská unie totiž [svými dotacemi](#) přispěla k opravám některých staveb v třebíčském židovském městě. I díky tomu můžeme nyní v celé kráse obdivovat areál, který patří mezi největší a nejzachovalejší židovská města mimo Izrael a je po právu zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO.

Takže: Hurá do Třebíče!

Autor: Michaela Neumannová, Eurocentrum Jihlava

ve Velké Británii obchodník Henry Cole chtěl popřát příjemné Vánoce svým známým v řadě zemí světa. Od této doby se pohlednice začaly prodávat a šířit do ostatních koutů světa.

Mezi nejoblíbenější náměty vánočních pohlednic patří zimní příroda, vánoční stromček, ozdoby a věnce či Ježíšek a anděl. Znamé jsou i obrázky od Josefa Lady. Vánoční přání se tak mohou stát doslova uměleckým dílem!

Ježíškova pošta je výtvarná aktivita určena pro děti prvního stupně základních a všech mateřských škol v Kraji Vysočina, a jejímž úkolem bylo nakreslit na líc pohlednice obrázky symbolizující české Vánoce. Kromě toho si děti za pomoci paní učitelky vybraly zemi Evropské unie, jejíž vlajku nakreslily na rub pohlednice spolu s vlajkou České republiky. Prostřednictvím této aktivity si tak děti jednak připomněly české vánoční tradice a navíc se naučily poznávat vlajky vybraných evropských zemí.

Celkem se do Ježíškovy pošty zapojilo 91 dětí z 6 mateřských škol z celé Vysočiny. Vybrané pohlednice poté byly zaslány do ostatních členských států Evropské unie, a to konkrétně do zvolených informačních středisek Europe Direct, kterých se v celé Unii nachází celkem 412.

Autor: Michaela Neumannová, Eurocentrum Jihlava

EC a ED Jihlava nabízí vzdělávací program o životním prostředí zaměřený na včelařství

Náš vzdělávací program představí zábavnou formou život včel a jejich význam pro životní prostředí. Včelařství je důležité pro kultivaci zemědělství a přírody, neboť opylováním rostlin včely přispívají zásadním způsobem k produkci zdravých potravin (ovoce či zeleniny).

V roce 2020 bylo v Evropské unii 18,9 milionu včelstev, o které se stará 615 058 včelařů a včely vyprodukovaly 280 tisíc tun medu. Včely jsou chovány ve všech členských státech a EU je po Číně druhým největším producentem medu na světě. Z evropských států jsou největšími producenty medu Rumunsko, Španělsko, Maďarsko, Německo, Itálie, Řecko, Francie či Polsko (spíše jižní státy). Evropský trh však není soběstačný a import převyšuje export množství medu.

EU podporuje rozvoj včelařství – roční příspěvek na období 2020-2022 představuje 40 milionů eur a je rozdělován mezi jednotlivé členské státy na základě počtu úlů. Více o [Českém včelařském programu 2020-2022](#).

EU definuje specifická pravidla pro med, která doplňují právní předpisy o potravinách - směrnice o medu [2001/110/ES](#). Kromě pravidel týkajících se složení a definice medu tato směrnice

specifikuje typy medu, které lze prodávat pod danými názvy, a pravidla týkající se označování, obchodní úpravy a informací o původu. Na etiketách musí být uvedeny základní informace pro spotřebitele, a to zejména země původu a název výrobku.

Evropský trh se potýká s problémy kvůli importu levného čínského medu, a proto včelaři volají EU o pomoc a požadují revizi směrnice o medu z roku 2001. Tato směrnice umožňuje označování „směs medů z EU“, „směs medů ze země EU“ a „směs medů ze země z EU a mimo ni“. Vybrané země EU včetně ČR požadují zpřísnění podmínek pro označování původu medu. Dle nich je nutné uvádět nejen zemi původu medu, ale také velikost podílu evropské a neevropské složky ve výsledné sklenici medu. Neboť neevropská část medu může mnohdy obsahovat látky, jejichž použití je v EU zcela zakázáno.

Základem Zelené dohody Evropské komise je ochrana biologické rozmanitosti a ekosystémů v EU. Snížení používání pesticidů a rizika jejich používání a zvrácení úbytku opylovačů jsou dvě z výzev k akci, které jsou obsaženy ve strategiích Zelené dohody "Z farmy na vidličku" a "Biodiverzita".

Autor: Eurocentrum a Europe Direct Jihlava

EC a ED Karlovy Vary: Zvládli jsme omezení a těšíme se na další rok 2022 s Vámi!

V minulém roce jsme sice byli omezeni při našich akcích nařízenými kvůli covid-19, ale i tak jsme se s Vámi stihli potkávat na různých místech v našem kraji - v [bečovské botanické zahradě](#), na [Hvězdárně Františka Krejčíka](#), u [galerie Supermarket we](#), v [Městské knihovně v Lokti](#), [Krajské knihovně Karlovy Vary](#), ale i jinde.

Kromě Eurocentra Karlovy Vary jsme od května 2021 také hrdým členem sítě EuropeDirect v Karlových Varech.

Doufáme, že příští rok bude pro Vás úspěšný a sejdeme se v něm znovu a třeba i častěji. Už máme pro Vás připraveny workshopy, besedy, soutěže a kvízy a samozřejmě i spoustu odměn a zajímavých publikací.

Sledujte nás na [facebooku](#) a na webu [Eurocentra](#) i [Europe Direct](#), at' Vám žádná naše akce neutechne!

Autor: Eurocentrum a Europe Direct Karlovy Vary

Jaké jsou největší výzvy digitálního světa podle Petra Koubského?

V době koronaviru, kdy se velká část aktivit odvíjela online, jsme pocítili více než kdy dřív, jaký enormní vliv na naše životy mají moderní technologie. Těm nejakutnějším výzvám digitálního světa se věnovala online debata v Liberci. Řeč byla o široké škále témat, jako jsou kybernetická bezpečnost, umělá inteligence, velké technologické korporace, dezinformace a proměna mediální sféry.

Vzácným hostem debaty byl Petr Koubský, odborník na informační technologie, vysokoškolský pedagog a publicista, vedoucí vědecké rubriky Deníku N a laureát ceny Ferdinanda Peroutky. Otázky mu pokládal Petr Krčmář, šéfredaktor serveru Root.cz. Debatu pořádalo Eurocentrum a Europe Direct Liberec ve spolupráci s Knihkupectvím a antikvariátem Fryč.

Koubský je přesvědčen, že věda a technika jsou politické téma a jako takové mají nepochybně výrazný vliv na společnost. Proto je o nich třeba informovat. Probíhající pandemie covidu toto přesvědčení zvýraznila. Ke koronaviru mnoho lidí přistupuje úzce oborově, což je špatně. Na dotaz, zda jsme se z předešlých fází nějak poučili a posunuli, Koubský reagoval kriticky – posun podle něj nastal špatným směrem. Když krize vypukla, společnost byla odhodlanější bojovat, zatímco v současnosti převládají pocity únavy, frustrace, skepse a nedůvěry.

Lidé hledají jednoduchá vysvětlení, proto věří dezinformacím

Všechny tyto aspekty komplikují snahy o osvětu, která má menší dopad. Situace je ztěžována také dezinformacemi. Proč jim vlastně lidé věří? „Svět je složitý a některé věci musíme přijímat spíše vírou než rozumem, nikdo nepojme všechno. Na konspiračních teoriích je přitažlivé, že jsou jasné, jednoduché a srozumitelné," zanalyzoval problém Koubský. Podle něj není náhoda, že je dezinformací v souvislosti s koronavirem tolik. „Covid zasahuje do života všech, hodně lidí hledá vysvětlení. Ta vědecká jsou příliš složitá, tak se uchylují ke zkratkám," vysvětlil publicista.

Ten je zároveň skeptický ke snahám řešit problém dezinformací „top-down" přístupem, zapojením ministerstev a jiných oficiálních

míst. Toto, byť dobře míněné úsilí, by se podle něj minulo účinkem, jelikož by iniciativy vyvracet dezinformace vycházela právě od institucí, kterým konzumenti dezinformací nevěří. Kdo by tedy měl boj proti dezinformacím vést? „Důvěryhodné společenské autority," odvětil Koubský, který ovšem přiznal, že silně pochybuje o tom, zda tu takové autority jsou.

Co dělat proti dezinformacím? Říkat pravdu a vysvětlovat ji

Existuje tedy ze zdánlivého bludného kruhu dezinformací cesta ven? „Říkat pravdu a vysvětlovat ji," nabádá Koubský ke každodenní činnosti, která může někdy působit jako sislyfovská, avšak bylo by velkou chybou na ni rezignovat. Zároveň zdůraznil, že přístup musí být racionální. Nemá například smysl vyvracet dezinformace představující zjevně absurdní nesmysly – ty nejsou těmi nejnebezpečnějšími dezinformacemi s nejškodlivějším potenciálem.

Významný faktor, který činí informační (i dezinformační) scénu komplexnější a nepřehlednější, představují sociální sítě. Ty Koubský považuje za primární místo, kde dezinformace vznikají a kde se šíří. Příčinou jsou algoritmy, na jejichž bázi sociální sítě fungují, a které určují, co se jednotlivým uživatelům zobrazuje. „Kdyby se algoritmy upravily, aby se často sdílený obsah méně šířil, pomohlo by to – ale provozovatelé by vydělaly méně peněz z reklamy," uvedl Koubský.

IT tíhne k monopolům. Jsou uživatelsky příjemné

Právě o velkých technologických korporacích určujících pravidla hry na internetu byla řeč v další části debaty. Vývoj k centralizaci internetu podle Koubského započal již v roce 1994, když se internet začal využívat ke komerčním účelům. Od té doby dochází k postupné monopolizaci internetu. „Oblast IT obecně tíhne k vytváření přirozených monopolů. Je to uživatelsky příjemné," zhodnotil Koubský. Společnosti Microsoft a Apple tak mají v podstatě duopol v oblasti operačních systémů osobních počítačů, Google v internetovém vyhledávání a Facebook v sociálních sítích.

Je možné tyto mocenské monopoly rozbít? Podle Koubského v krátkodobém horizontu nikoli a mocenskými, právními ani tržními nástroji to nebude možné nikdy (příkladem jsou pokuty pro Google, které společnost navzdory své výši reálně nebolí). Potenciální šance může nastat až ve vzdálenějším časovém horizontu a nejspíše by k ní musel vést určitý technologický průlom.

Problém kumulace moci v rukou technologických gigantů ovšem podle hosta je nutně řešit, protože uživatelé dlouhodobě vyměňují svoji svobodu volby za pohodlí. Hrozí tak, že bude vše pokračovat až do stádia, které bude enormně nevýhodné pro uživatele a naopak enormně výhodné pro korporace.

Problémy s čipy do dvou let odezní

Další palčivou otázkou v technologické oblasti představuje současný nedostatek čipů. Základní příčiny vzniklé situace jsou podle Koubského dvě. Tou první je pandemie covidu-19, tou druhou – a zásadnější – charakter dodavatelských řetězců. Skladové zásoby jsou vytvářeny pouze na několik dní, vše se dodává „Just in time“ po objednávce a systém počítá s plynulostí dodávek. Té se ovšem v době pandemie a obchodní války mezi USA a Čínou nedostává. Problém s čipy bude podle Koubského trvat ještě nejdéle dva roky a pak očekává stabilizaci situace.

Můžeme očekávat průlomové změny díky umělé inteligenci? Koubský současný stav umělé inteligence charakterizuje spíše jako velice schopné statistické systémy, které dovedou zpracovat ve velmi krátkém čase obrovské množství dat a vyvodit z toho relevantní závěr. Úspěšnými příklady umělé inteligence je překladač Google Translator, jenž se zlepšuje díky narůstajícímu objemu zpracovávaných dat, nebo hlasoví asistenti v mobilních telefonech.

Samořídící kamiony mají nadějnější vyhlídky než osobní auta

Za vrcholný výdobytek umělé inteligence se v současnosti považují snahy o vytvoření samořídících aut. Budou v dohledné době realitou? Koubský rozlišuje mezi individuální, osobní dopravou a nákladní, kamionovou dopravou. U druhého jmenovaného typu pokládá vyhlídky za nadějnější. V Evropě by mohly samořídící nákladníky jezdit za deset až patnáct let, ve Spojených státech již za pět let. Ostatně testovací provoz mezi Houstonem a Dallasem probíhá již nyní. U individuální automobilové dopravy je Koubský o poznání skeptičtější a pochybuje, zda někdy bude v samořídící podobě rozšířenou realitou.

Velká pozornost debaty se soustředila na kybernetickou

V Pardubicích se diskutovalo o kvalitě a bezpečnosti hraček v EU

Dne 26. listopadu 2021 proběhlo zajímavé diskusní setkání se studenty Univerzity Pardubice na téma Jak na kvalitu a bezpečnost hraček v EU? Debata proběhla v budově Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice. Na konci příspěvku a zajímavých videí nechyběla ani diskuse se studenty.

Pozvání na seminář přijala Ing. Ludmila Antošová z Institutu pro testování a certifikaci, a.s. Zlín. Zmínila tak důležitost měření kvality zboží či základní požadavky na hračky dle směrnice 2009/48/ES. Každý výrobek tak musí být před uvedením na trh EU v Institutu řádně otestován a výrobce musí poskytnout prohlášení o shodě s touto legislativou. Důležité jsou například materiály a

bezpečnost. Jedná se o velice důležitou oblast, a to i v souvislosti s chytrými zařízeními domácností a s tzv. internetem věcí (Internet of Things). Ovládnutí zařízení našich domácností, která se připojují k internetu, může mít velmi neblahé důsledky. „Technologie mají náskok před svým zabezpečením. A to je špatně,“ upozorňuje Koubský.

Technologie se vyvíjí exponenciálně, lidské schopnosti lineárně

Obavy s ohledem na budoucnost u Koubského vyvolává fakt, že zatímco technologie se vyvíjí exponenciálně, naše schopnost jim porozumět přinejlepším lineárně, spíše zůstává přibližně stejná nebo se zlepšuje jen velmi pozvolna. „Propast se prohlubuje,“ konstatoval Koubský.

Lze podle označit situaci, ve které se nacházíme, za kybernetickou válku? Podle Koubského se jedná o příliš silné slovo nevystihující aktuální stav, nicméně jsme ve stavu častých konfliktů a testování kybernetických zbraní. Technologie dle Koubského vyrovnávají poměr sil mezi státy a nestátními aktéry. Lze proto očekávat, že zpřísňování regulací v digitální oblasti bude pokračovat, protože internet je dnes běžnou součástí života všech lidí – a od těch je poptávka po zajištění bezpečnosti ze strany státu. Koubský ovšem zároveň kvituje, že právní rámec demokratických zemí neumožňuje zneužití technologických nástrojů ke kontrole obyvatel způsobem, jakým tak činí Čína.

Nejurgentnější problém? Nutnost účinné regulace sociálních sítí

V závěru debaty se řeč stočila zpět do oblasti médií. Navýšilo se množství informací, které mají lidé k dispozici, avšak schopnost jim porozumět nikoli. „Lidé věří nesmyslům v reálném světě, věří tedy nesmyslům i na internetu,“ glosoval Koubský. Ten ovšem vidí i pozitivní trend – poptávka po kvalitním mediálním obsahu narůstá, důkazem čehož je skutečnost, že stále více lidí je ochotno zaplatit si za placené sekce internetových zpravodajských portálů.

Na závěr se měl pan Koubský vztít do pomyslného „ředitele internetu“. Jaké nejpálčivější problémy by v této roli řešil? Koubský nejprve uvedl problém, který považuje za nejzávažnější, avšak jeho řešení je podle něj v současnosti v nedohlednu. Tím pro něj je účinná regulace sociálních sítí. Za výzvu, která je podle něj řešitelná, označil přehlednější legislativu týkající se internetu jako celku. Současný právní rámec je podle něj příliš roztržitý a neuspořádaný.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

barvy, které nesmějí být zdraví škodlivé. Posuzují se především chemické a konstrukční vlastnosti výrobku, hořlavost či elektrické vlastnosti, na které se rovněž vztahují normy Evropské unie. Každý výrobek musí splňovat také základní hygienické požadavky. Spotřebitelé by pak měli být velmi opatrní u zacházení s magnetickými výrobky, které mohou být pro děti nebezpečné.

Důležitou kapitolu pak tvořila tematika značení hraček, kdy by na každém výrobku neměl chybět jeho název, adresa výrobce a dovozece, případná varování či rizika, a také doporučení, pro jakou věkovou kategorii je výrobek určen. Jestliže se jedná o hračku pro domácí použití, nesmí chybět tzv. CE označení, které prokazuje, že výrobce daný výrobek posoudil a že splňuje bezpečnostní,

EUROLISTY

zdravotní i environmentální požadavky EU. V tomto se pak hračky liší například od herních prvků na hřišti, na nichž tento symbol není uveden. Na závěr se posluchači na příkladech dozvěděli, co nelze považovat za hračku, tedy sběratelské panenky, modely autíček či sportovní potřeby v podobě dnes tak populárních koloběžek.

Cílem semináře bylo zvýšit povědomí o současných, nejvíce diskutovaných evropských tématech, a zajistit tak dostatečné znalosti uchazečů o zaměstnání v institucích EU.

Akce také tematicky odpovídala prioritám Národního konventu o EU: *Ochrana spotřebitele na evropském trhu.*

Nejkrásnější vánoční expresy v Evropě

Eurocentrum Pardubice si pro žáky ZŠ, ZUŠ, speciálních ZŠ a víceletých gymnázií v Pardubickém kraji připravilo vánoční výtvarnou soutěž Vánoční expres v Evropě, jež probíhala v termínu 8. 11. 2021 – 17. 12. 2021.

Cílem soutěže bylo nakreslit či vytvořit vánoční expres v jakékoliv zemi EU libovolnou technikou. Autoři těch nejzdařilejších děl získali tematické vánoční dárky v podobě deskových her Jízdenky, prosím! Evropa a Trans Evropa!

Soutěž měla také upozornit na Evropský rok železnice 2021, vánoční tradice či zvyky v zemích EU a rozmanitost těchto zemí.

Pozvánka na výstavu „Život v Evropě“

Rovnost, demokracie, solidarita a tolerance. Co pro Vás znamená být Evropanem? Tak znělo motto loňské letní fotosoutěže Život v Evropě, která již má své vítěze. Rádi bychom se však s vámi podělili o dvacet soutěžních fotografií, a to přímo v Knihovně města Hradce Králové!

Soutěž byla zaměřena na rozmanitost evropského způsobu života a podporu evropské demokracie. U každé fotografie proto najdete i zajímavý příběh o jejím vzniku či místě pořízení. Soutěž se také konala u příležitosti Konference o budoucnosti Evropy.

Organizátory soutěže jsou Eurocentra Hradec Králové a Pardubice a informační střediska Europe Direct Hradec Králové a Europe Direct Pardubice.

Autor: Eurocentrum Pardubice

Dne 21. prosince se studenti rovněž dočkali dalších zajímavých debat, konkrétně s Mgr. Ondřejem Tichotou, zástupcem Evropského spotřebitelského centra ČR, na téma Práva spotřebitele na evropském trhu. V odpoledních hodinách pak proběhla přednáška Budoucnost čisté mobility v ČR s ohledem na klimatické cíle EU, které se ujal Mgr. Jan Bezděkovský z Ministerstva dopravy ČR a Ing. Lucie Krčmářová ze Sdružení automobilového průmyslu (AutoSAP). Posluchači tak byli upozorněni na nástrahy online nakupování či aktuální snahy EU v oblasti ekologie a změny klimatu v rámci tzv. balíčku Fit for 55.

Organizátorem akce bylo Eurocentrum Pardubice.

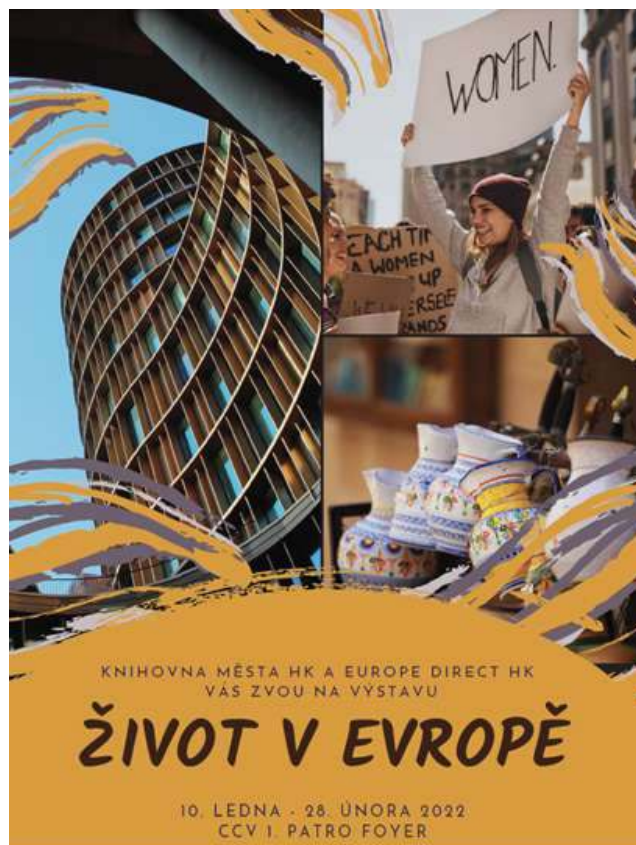
Autor: Eurocentrum Pardubice

Níže vám představujeme vítězná díla žáků ZŠ v regionu. Vítězům gratulujeme!

Hodnocení:

1. místo: ZŠ Npor. Eliáše 344, Pardubice-Polabiny
2. místo: Speciální základní škola a praktická škola Vysoké Mýto
3. místo: ZŠ Komenského 100, Holice
4. místo: ZŠ Trstěnice
5. místo: ZŠ Sezemice
6. místo: ZŠ Prosetín

Autor: Eurocentrum Pardubice

Jaké jsou průběžné výsledky Konference o budoucnosti Evropy?

V pondělí 6. prosince se uskutečnila konference "Jakým směrem chceme řídit Evropu", která měla za úkol průběžně zhodnotit právě probíhající Konferenci o budoucnosti Evropy. Ve třech panelech spolu diskutovali představitelé unijních, státních i nestátních institucí, ale také mladé generace.

Konference se soustředila na zhodnocení dosavadních debat a akcí z českých regionů a jejich možných přínosů pro budoucí směřování EU z pohledu české veřejnosti. Akce byla také příležitostí pro sdílení vizí o budoucnosti Evropy účastníků diskusí, ale také široké veřejnosti prostřednictvím aplikace Slido. První panelové diskuse se zúčastnila místopředsdkyně Evropské komise Věra Jourová, europoslankyně Dita Charanzová a státní tajemnice pro evropské záležitosti Milena Hrdinková.

Příštích deset let

„Štve mě národní syndrom „o nás bez nás“. V rámci Konference o budoucnosti Evropy teď můžeme věci měnit.“ To řekla místopředsdkyně Evropské komise Věra Jourová ve svém úvodním slovu v prvním panelu Politický význam Konference o budoucnosti Evropy. Právě impulsem ke změně má být probíhající Konference.

Podle Jourové vychází z průzkumů veřejného mínění potřeba reformy Evropské unie. Proto se EU rozhodla zeptat se pomocí této platformy občanů, jak by podle nich měla budoucnost Evropy vypadat. Výsledky této Konference by měly podle slov místopředsdkyně Evropské komise určovat budoucnost EU přinejmenším na dalších deset let.

Europoslankyně Dita Charanzová by byla ráda, kdyby debaty ve společnosti o Evropské unii koncem konference neskončily. „Tento projekt je skvělý. Otevřeli jsme tím „bruselskou bublinu“ a jsme teď tažení občany. Na plénu se nám střídají politici, ale i obyčejní lidé, kteří možná do interakce s evropskou institucí nikdy nepřišli, ale ukazují nám pohled na to, co se jim na EU líbí a nelíbí.“

Využití výsledků Konference pro české předsednictví

O průběžných výsledcích Konference o budoucnosti Evropy v rámci zapojení České republiky se nejdřív vyjádřila státní tajemnice pro evropské záležitosti Milena Hrdinková. „Myslím si, že je potřeba ještě zabrat v rámci zapojení do debaty o budoucnosti Evropy. Na začátku jsme byli na 23. místě ve srovnání s ostatními členskými státy. Dnes jsme nad průměrem. Zatím se zapojilo kolem 55 000 lidí a máme za sebou kolem 80 akcí.“

Zároveň Hrdinková připomněla, že debatu o budoucnosti Evropy může v rámci Konference uspořádat každý občan, a posléze její výsledky zaznamenat na online platformu. Co se týče samotných témat, která napříč občany EU rezonují, Dita Charanzová zmínila reformu unijních institucí, politiky v oblasti zdravotnictví, dále panelistky mluvily o otázkách vzdělávání, sportu nebo životního prostředí.

Byla řeč i o nadcházejícím předsednictví ČR v Radě EU a o tom, jak využít Konferenci o budoucnosti Evropy ke stanovení priorit předsednictví. Milena Hrdinková zmínila, že Česká republika bude

mít 3 priority, které byly stanoveny podle aktuálních témat v unijních institucích a zároveň podle pozic ČR v EU. Patří mezi ně posilování vnitřního trhu, bezpečnost a rozvíjení klimatického balíčku v kontextu udržitelnosti. Jedná se o témata, která jsou podle průběžných výsledků Konference pro české občany důležitá.

Hlas mladé generace

Další panel měl název Budoucnost Evropy. Co si Češi myslí?, který se soustředil především na mladé. Vystoupily v něm studentky středních škol Karolína Pěšalová a Lucie Soukalová, které jako zástupkyně mladé generace prezentovaly, co se jim na Evropské unii líbí a zároveň se nebály říct, co se jim nelíbí. Konkrétně se zabývaly tématy životního prostředí a pojetí demokracie v EU.

Prezentoval také ředitel Odboru komunikace o evropských záležitostech ÚV ČR Igor Blahušiak, který shrnul výsledky regionálních debat a projektu Rozhoduj o Evropě!. Panelu se zúčastnil také předseda senátního Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Pavel Fischer a Jiří Kubíček, vedoucí kanceláře Evropského Parlamentu v ČR. Diskusi moderoval Michael Murad z neziskové organizace EUTIS.

Ploletost ČR v EU

Třetí panel měl název Co bude dál? Česko a Evropa v blízké i vzdálené budoucnosti. Diskutovala v něm zakladatelka iniciativy Youth, Speak Up Jana Soukupová, sociolog a ředitel ústavu STEM Martin Buchtík, ředitelka Odboru pro předsednictví ČR v Radě EU z Úřadu vlády Alice Krutilová a debatu moderoval ředitel Centra evropských studií Jarolím Antal.

Při debatě o budoucnosti Evropy se panelisté shodli, že velkým problémem v ČR je jakési abstraktivní vnímání EU jako subjektu, kterému čeští občané nerozumí. Právě české předsednictví v Radě EU by tak mohlo pomoci lidem zvýšit povědomí o činnostech EU. Alice Krutilová s ohledem na budoucnost také připomněla, že se blíží výročí 18 let ČR v EU. Její představa ploletosti českého členství v Evropské unii zahrnuje například dostatečné přispívání do společného rozpočtu nebo také projevy solidarity vůči unijním partnerům.

Autor: Lucie Nalejvačová, Euroskop

Jaké jsou recepty mladých pro Evropu budoucnosti?

Konference o budoucnosti Evropy si klade za cíl shromáždit podněty a návrhy na budoucí směřování Evropy. Významnou pozici by v tomto procesu měly zaujímat návrhy mladých lidí. Právě jejich perspektivám a dotazům se věnovala online debata uspořádaná v pondělí 6. listopadu.

Dotazy studentů zodpovídali státní tajemnice pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR Milena Hrdinková a Štěpán Pech, ředitel Odboru evropské institucionální a právní podpory, rovněž z Úřadu vlády. Debatu moderoval Josef Bič z Fakulty mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze.

Studenti projevovali velký zájem o Konferenci o budoucnosti Evropy, v jejímž rámci se i tato debata konala. Jedna ze studentek vnímala kriticky, že v některých okolních zemích se v rámci Konference uskutečnil větší počet akcí. Podle Hrdinkové je počet akcí určen především tím, jak jsou aktivní občané. Ti mohou v rámci Konference pořádat svoje vlastní akce. Zároveň státní tajemnice pro evropské záležitosti podotkla, že nejde jen o počet akcí, ale i o jejich obsah a výstupy. „Kdokoli může vést debatu, která přispěje k budoucnosti EU,“ uvedla.

Češi patří v rámci Konference k aktivnějším Evropanům

Co se týče zmiňovaných výstupů, Hrdinková diváky odkázala na vícejazyčnou digitální platformu Konference, kde je možné v úředním jazyce všech českých zemí vkládat svoje příspěvky, ale rovněž reagovat na příspěvky lidí z jiných evropských zemí. Jako velmi pozitivní zjištění Hrdinková vnímá skutečnost, že od začátku Konference o budoucnosti Evropy se aktivita českých uživatelů v celounijním srovnání výrazně zvýšila a nyní již Češi patří mezi „aktivnější polovinu“ Evropanů.

Další z dotazů studentů se obracel přímo k budoucnosti EU a k diskuzím o její podobě. Studentka z Ostravy zmínila Bílou knihu o budoucnosti EU, vydanou předchozí Junckerovou komisí. „I konference vlastně navazuje na tuto diskuzi,“ doplnil Pech. Hrdinková je přesvědčená, že nelze z oněch pěti předestřených scénářů vývoje vybrat pouze jeden, neboť zaprvé každý scénář má v EU početné zastánce i odpůrce a zadruhé Unie představuje heterogenní celek a různé oblasti politik vyžadují různý přístup. „Od každého scénáře si vezmeme něco,“ řekla Hrdinková a doplnila: „Konference slouží k tomu zjistit, v jakých oblastech politiky by občané chtěli více Evropy.“

Jednotlivé scénáře vývoje EU z Bílé knihy je třeba kombinovat

K čemu mohou vést dezinformace v časech krizí?

Dezinformace jsou jednou z nejrozšířenějších, nejsložitějších a zároveň nejnebezpečnějších hrozeb současnosti. Jejich dosah i škodlivý potenciál se naplno projevil během pandemie nemoci covid-19. Lidé si často neuvědomují, že dezinformace mohou přímo či nepřímo stát i za oběťmi na životech.

Právě fenoménu dezinformací, jejich zneužití během ozbrojeného konfliktu a tuzemské dezinformační scéně se věnovali odborníci v debatě uspořádané v rámci Bezpečnostní akademie – vzdělávacího programu Bezpečnostního centra Evropské hodnoty. Debaty se v roli hostů zúčastnili Vladimír Dzuro, vyšetřovatel válečných zločinů v zemích bývalé Jugoslávie, a Veronika Krátka Špalková, analytička Bezpečnostního centra Evropské hodnoty.

Pech ilustroval na konkrétním příkladu, že v oblasti zdravotnictví se činí více, ačkoli to Bílá kniha nepředpokládala. Pandemie koronaviru tedy úvahy o budoucnosti EU nepochybně ovlivnila. Systém koordinace oblasti zdravotnictví se podle Pecha během pandemie osvědčil, což doložil příkladem společných nákupů vakcín ze strany Evropské komise. Obecně k tendencím centralizovat politiky dříve vyhrazené národním státům Hrdinková vysvětlila, proč jsou tyto snahy komplikované. Usiluje-li Unie o sjednocení dosud nesjednocené oblasti, vyvstává totiž otázka, jaký model (z jakých členských zemí) by měl být využit jako standard, k němuž by se měly všechny členské země přiblížit.

Za velmi důležitou problematiku pokládají studenti povědomí a informovanost o Evropské unie, což dokládá množství jejich dotazů, jež se kolem těchto témat odvíjely. Student z Plzně se tázal, zda-li by bylo možné zřehlednit komplexitu unijních institucí tak, aby byla Evropská unie pro občany srozumitelnější. „Zjednodušení by vyžadovalo další přenos pravomocí, na který v současné době nejsme připraveni,“ reagovala Hrdinková. Státní tajemnice pro evropské záležitosti dále zdůraznila, že čeští zástupci jsou přítomni ve všech fázích rozhodovacích procesů „v Bruselu“.

S informační oblastí souvisí aktuální výzva v podobě boje proti dezinformacím. Hrdinková uvedla, že Unie disponuje několika orgány a složkami zaměřujícími se na tuto oblast. Riziko dezinformací si EU uvědomuje i v souvislosti s Konferencí o budoucnosti Evropy – právě proto například virtuální platforma umožňuje vkládat příspěvky a komentáře pouze registrovaným uživatelům.

Společná televize EU? Dobrý nápad!

Student Vysoké školy ekonomické přednesl zajímavý návrh ohledně vzniku jednoho oficiálního televizního kanálu Evropské unie. Podle Hrdinkové by bylo nutné dořešit aspekty jako financování, koncesionářské poplatky či etický kodex, nicméně podnět označila za velice dobrý nápad, který rozhodně stojí za zaregistrování na vícejazyčné digitální platformě Konference.

Právě tomu, jakým způsobem pracovat s virtuální platformou, se věnovala stručná prezentace představitelů zastoupení Evropské komise a Evropského parlamentu, jež následovala po skončení debaty se studenty.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

Dezinformace ovlivňovaly válku v zemích Balkánského poloostrova

Dzuro přednesl detailní prezentaci, během které diváky seznámil s jednotlivými fázemi, jimiž procházela válka na Balkáně v devadesátých letech minulého století. Během svého výkladu zdůraznil, že i v době balkánské války dezinformace ovlivňovaly průběh bojů a stály v pozadí i některých ze nejtemnějších kapitol, které boje na Balkáně spatřily.

Dzuro nejprve připomněl vývoj ve druhé polovině 20. století, který vypuknutí konfliktu předcházela. Někdejší jugoslávská federace zahrnovala šest republik a dvě autonomní oblasti. Prapůvod sporů, které v 90. letech vyvrcholily, je třeba hledat v době po smrti Josipa

Broze Tita v roce 1980. Po něm vyvstala potřeba najít nového nástupce, následovala politická krize a záhy se přidala i krize ekonomická.

Po pádu komunistických režimů ve střední a východní Evropě se konala v jednotlivých republikách jugoslávské federace referenda o nezávislosti. Mezi odlišnými národními skupinami došlo ke sporům, které brzy nabyly násilný, válečný charakter.

Falešná zpráva byla záminkou pro masakr ve Vukovaru

Vladimír Dzuro se jakožto mezinárodní vyšetřovatel nacházel přímo na místě a dokumentoval případy válečných zločinů a porušování Ženevských úmluv. Jeho tým se například zaměřoval na vyšetřování masakru v obci Ovčara nedaleko Vukovaru. Masakru, během něhož bylo zavražděno 260 Chorvatů, předcházelo den předem odvysílání falešné zprávy, že chorvatští obránci pobili čtyři desítky srbských dětí. To podle Dzura dokládá, jak nebezpečné mohou dezinformace ve svém důsledku být. „260 lidí, kteří se dostavili do Vukovaru do nemocnice k evakuaci, bylo náhodně vybráno na základě fake news, aby bylo pobito,“ shrnul Dzuro.

Podle českého vyšetřovatele válečných zločinů nešlo v případě válek na Balkáně o výjimečný případ. Dezinformací bylo užito například i ke snahám o legitimizaci útoků na civilní obyvatelstvo Sarajeva. Příkladem kreativního využití vizuálních technik k šíření dezinformací bylo podle Dzura zneužití obrazu od malíře Uroše Prediće z 19. století, zobrazujícího matku truchlící nad hrobem svého syna, a vydávání totožného motivu za rok a půl starou fotografii.

Veronika Krátka Špalková přenesla těžiště debaty z Balkánu do České republiky a z 90. let do současnosti. Ve své analytické práci zkoumá soudobou tuzemskou dezinformační scénu. Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty, jehož je Špalková představitelkou, aktuálně eviduje 52 prokremelských dezinformačních médií působících v Česku. Kdyby se ovšem měl vzít v potaz počet dezinformačních médií obecně, číslo by bylo ještě mnohem vyšší.

Současná dezinformační média v ČR: Tvůrci, platformy a agregátory

Dezinformační média lze podle Špalkové klasifikovat do tří kategorií, které označuje pojmy tvůrci, platformy a agregátory. Tvůrci představují nejnebezpečnější typ, nápodobou

Výtvarná soutěž „Expedice Evropa“ má své vítěze

V listopadu a prosinci 2021 byla pro žáky základních škol z Ústeckého kraje připravena výtvarná soutěž na téma expedice Evropa.

Žáci prvního i druhého stupně nakreslili, jaké dobrodružné výpravy po Evropě by chtěli zažít. Do soutěže přišlo neuvěřitelných 199 krásných výtvarných děl a zapojilo se celkem 17 škol z celého Ústeckého kraje. Všem soutěžícím mnohokrát děkujeme za zasláné výtvary a gratulujeme výhercům.

Všechna soutěžní díla si můžete prohlédnout na facebookovém profilu Eurocentrum Ústí nad Labem. Jako bonus proběhne v únoru roku 2022 výstava obrázků v Severočeské vědecké knihovně v Ústí nad Labem.

Autor: Adéla Rypková, Eurocentrum Ústí nad Labem

mainstreamových zpravodajských médií usilují o důvěryhodné působení a jak jejich označení napovídá, poskytují zejména svůj vlastní, originální obsah, doplněný texty přebíranými ze zahraničních dezinformačních médií se stále se zlepšující úrovní překladu.

Dezinformační média označovaná jako platformy prezentují ve velké míře kromě vlastního obsahu i obsah převzatý. Agregátory se zřikají ambic nabízet vlastní obsah, pouze shromažďují a prezentují dezinformační obsah převzatý odjinud a snaží se zvětšit jeho dosah.

Hlavní motivací provozovatelů dezinformačních webů jsou peníze

Jaká je motivace těch, kteří dezinformační weby provozují? Špalková vyjmenovala čtyři nejčastější faktory: peníze, ideologie, donucení, ego. Patrně tím nejdominantnějším hnacím motorem dezinformátorů je první jmenovaný aspekt – finanční zisk. Dle nadace Open Society Foundation české a slovenské dezinformační weby díky internetové reklamě ročně vydělaly 23-32 milionů korun. Prague Security Studies Institute ve studii z loňského roku uvádí, že dezinformační weby si v Česku mohou přijít až na 340 tisíc korun měsíčně.

Za dezinformačními weby stojí podle Špalkové rozličná škála subjektů, počínaje samostatně působícími jednotlivci či anonymy a konče v krajním případě cizími vládami. Dezinformační portály bývají rovněž ve vlastnictví podnikatelských subjektů a zaregistrovaných spolků.

Evropská unie dlouhodobě představuje cíl dezinformátorů

Špalková rovněž uvedla, jaké jsou hlavní trendy pozorovatelné v současnosti na české dezinformační scéně. Patří mezi ně zprvce manipulace článků ze seriózních médií, zadruhé překládání dezinformačních videí ze zahraničí a zatřetí – což lze označit za pozitivní trend – zánik dezinformačního webu v důsledku trestního stíhání. Konkrétně tento osud potkal Vlastenecké noviny.

Studie podle Špalkové ukazují, že v České republice bohužel dezinformace dopadají na poměrně úrodnou půdu, a Evropská unie dlouhodobě představuje jedno z nosných témat, na které se tuzemská dezinformační scéna zaměřuje.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

1. místo (mladší žáci): Samanta K.

EUROLISTY

1. místo (starší žáci): Ella M.

2. místo (mladší žáci): Kristýna T.

2. místo (starší žáci): Kateřina B.

Řešení rubriky Zábava z minulých Eurolistů

Zábavně o Evropě

Skrývačky (str. 15):

Zimní - 1: lyže, 2: saně, 3: brusle, 4: hokej, 5: boby

Evropské značky aut - 1: Porsche, 2: Audi, 3: Seat, 4: Opel, 5: Škoda

Vydavatel:

Odbor komunikace o evropských
záležitostech (OEZ)

Adresa:

nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

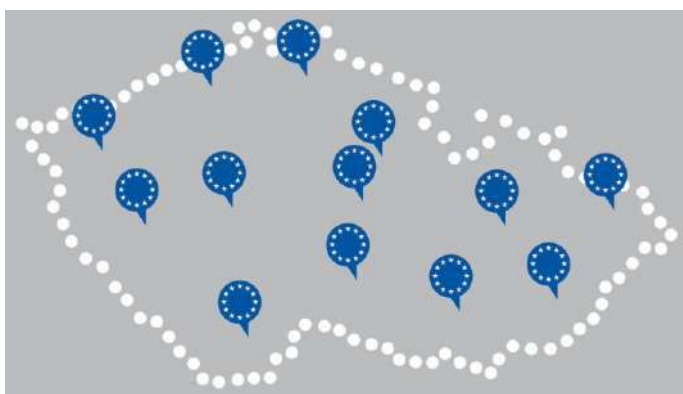
Email:

euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz